

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.

Kiadóhivatal:

Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felelős szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Neptanítók: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedévre: 2 kor.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A „Zombor és Vidéke” kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

A zombori új templom ügye.

Azon általános érdeklődés folytán, mely az új templom ügye iránt a város széles köreiből mutatkozik, de a közönség tájékoztatása végett is, a kiküldött 15-ös bizottság működését esetről-esetre regisztráljuk.

Falcione Lőrincz elnöklelte alatt tartott ülésen Dr. Donoszlovics az új templom egész történetét dátum és számszerint ismertette. Felémeltette a többi közt, hogy az Isteni gondviselésnek bizonyos kegyeletét látja, hogy midőn 1828. aug. 30-án a hitközség az új templom építését elhatározta, a kiküldött bizottságban Hauke

Albert vitte a vezető szerepet, míg most annak leszármazottja Hauke Imre polgármester áll a hitközség élén, vajha ő alatta beteljesülhetne az amiért elődje oly odaadással bűzgölködött. Azonkívül 1828-tól 1859-ig midőn az ügy már feledésbe ment Falcione Lőrincz volt az, aki 1859-ben az új templom építését újra indítványozta — és ismét ő az, aki 40 év múlva ép oly ügybuzgalommal, szeretettel és odaadással áll a kiküldött bizottság élén, mint előnk is. A gondviselés különös kegyeletét látja ebben is, hogy a 40 év előtt kiküldött bizottsági tagok közül egyedül Falcione Lőrincz él, — és a tagok élénk éljenzése közt kívánja, hogy ez eszme és a város közszolgálatában még sokáig éljen.

Dr. Donoszlovics indítványára a bizottság elhatározta, hogy Hauke Imre polgármestertől mint a kegyuri bizottság elnökétől beszerzi:

1. Azon okmány másolatát, mellyel a királyi kiküldött 1808 szept. 14-én

átadta a város közönségének a barátok templomát és klastromát.

2. Néhai Kunst érsek levelét 1859. decz. 10-ről, melyet az egyházközséghez intézett, nemkülönbön ugyanannak 1859. ápr. 14-én kelt egyházközség kezelési szabályrendeletét — és ugyan-csak Kunst érseknek 1860. szept. 5-én keltezett leiratát, melyben megemlíti, hogy idővel a templom-pénztárban mutatkozó fölöslegét az új templom építésére szabadlesz majd fordítani.

A részletesebb költségvetés elkészítésére egy szűkebb 3 tagú bizottság lett kiküldve.

Fel kell még említeni, hogy Falcione Lőrincz bemutatott egy költségvetést a templomtelő kijavítására. Az építést ellenzők csak a tető kijavítására ezreket emlegettek, míg ama megbízható szakértő 40 ft. mond szóval negyven forintért kijavítja a tetőt úgy, hogy száz évig sem kell rajta javítani.

A padozat, oltár, szószék és egyéb

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TARCZAJA.

Shakespeare.

Ita: Megyesi Ferencz.

(Folyt.)

„Julius Caesar” nevű tragédiájának főhőse Brutus. A szenvedélyes republikánus, a catói erkölcsű férfi nem tűrheli, hogy Caesar királylányá koronázassék. Szereti Caesart, de jobban szereti Rómát. Caesarnak hű barátja, de szabadságérzete erősebb. Feltűri Rómát az egyeduralomtól s az a gyengédlelkű férfi, kinek szíve tiszta mint egy szende nőé, kérérlhetetlen következettséggel ledöfi legjobb barátját. De mekkora változást kell látnia, midőn Caesar teste elhűlt. Az elvakult néplöveg őt akarja eszázrárrá tenni. Megsemmisülten kell belátnia, hogy e romlott, buta tömegnek imperatorit vaskézre, nem pedig szabadságra van szüksége. Ő a dráma hőse, még pedig valóban tragikus hőse de Caesar szelleme uralkodik az egész műben.

Ugyanaz a lelkimeghasonlós, de fokozottabb mértékben Hamlet tragikumának alapja. Romlott az udvar, romlott a nép. Egyedül Hamlet nemes. Bölcsesége látja a bűnt s ő páleázat tör az egész emberiségben. Nincsen

tiszta érzés; magában szcrelmében se bízik többé. Még a tiszta Ophélián is érdeket lát. „Menj kolostorba” mondja neki, olt még megmentheted lelkedet, ott talán nem roml meg egészen e bűzös lég. Kötelessége volna megbüntetni a bűnösöket, megjavítani a romlott embereket, de tevés helyet habok. A romlottság már oly nagy, hogy még Hamletet is megzavarja. Az egyenlőtlen küzdelemben el kell buknia, mert ereje nem áll arányban a kitűzött cézzel.

Ép olyan bíró Othello is. Brutus nem szenvedélyből őt, bírónak tartja magát. A köztársasági szellem ítéletének végrehajtója az őn, ki e szellemet megsemmisíteni akarja. Hamlet is ől. Nem vak szenvedély áldozata, midőn törét a király testébe döfi, vagy előbb Peleniust a másvilágra küldi. Ő a bűn büntetője. Ő igazságot szolgáltat. Igy Othello is. Brutus és Hamlet a nyilvános élet erkölcsbírói, Othello a magánéleté. Nagy lelkehez alacsony féltékenység nem is férközhetik. A családás teszi őt gyilkossá. Az az, dehogyan is gyilkossá. Ideális tisztelettel tekintett volt nejeire s ez most hűtlenül megcsalta őt. Meg kell tehát halnia, „mert különben még több férfit fog megcsalni.” Igy a bíró beszél. Othello is az igazságot véll szolgálja,

pedig csak hiszékenységének áldozata. Ő is jobb mint környezete és mert látja ennek gonoszságát, elég vak, hogy ott is bűnt lásson, hol nincsen. Vaksága volt gyengesége, mely miatt reformator nem lehetett. Vakságának belátása, annak tudata, hogy a legjobb szándékkal ő vétett legnagyobbat, igazi bukása. Ily egymáshoz hasonló jellemben festi Shakespeare saját lelkének gondolkodás módját. Még szerelne a világ romlottságán javítani, de nem képes. A következőkben eléri pessimismusa a tetőfokot. Hősei már nem is gondolnak arra, hogy a világfolyását megváltoztassák. Mintha Shakespeare teljesen elvesztette volna egy erkölcsi világrend létezésében való hitét. Az egész cselekvényen komor, nyomasztó hangulat uralkodik, mely különösen Macbethben és Lear királyban csak fokozza a különben is véres világtánu tragikum hatását. Férfihősei vagy igazi férfijellemek, de a tulzásg merevek, kik megvehetőleg nézik le a bűnös világot. E merevségük bukásuknak oka. Vagy asszony befolyása alatt állanak s ezért kell elesniök. Vagy pedig ideális lelkek, kiket éppen ezért kénye kedve szerint kihasznál a világ.

Nagy változás van a női szerepekben is. A régi női gyöngédségnek nyoma sincsen,

berendezésekről is a költségvetés az ügybuzgó elnök fáradozásai folytán már be lettek szervezve, úgy, hogy rövid idő alatt a 15-ös bizottság beszámolhat majd működéséről.

Kiszivárgott hírek szerint Kalocsán az irányadó köröket kedvesen lepte meg a zombori hívek hitbuzgósága és hi szűk, hogy 14 ezer katolicus hívő élénk óhaja és kérése elég nyomteltkos lesz arra, hogy az az egy egyén ellenkezését megfogja semmisíteni, aki közel 30 évig makacsul ellenezte az új templom építését. Különbösen is, majd arról lesz gondoskodás, hogy a zombori hívek hangulatáról, hiteszeretéről, a viszonyok alap: ismeretéről Kalocsa a jövőre jobb és alapos információt fog szerezni mint eddigelő.

Megeyi közgyűlés.

Bács Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta meg az évi első énegyedes közgyűlését. A közgyűlésen báró Vojnics István főispán elnökölt. A bizottsági tagok igen szép számban voltak jelen. A tisztviselőknél kívül ott láttuk: Alföldy Gedeon drt, Fernbach Antal, Ertl Jánost, Hauke Imrét, Latinovics Pál és Latinovics Géza országgyűlési képviselőket, Mezey közjegyzőt, Koczár Zsigmond kir. tanácsost, Piukovics József országgyűlési képviselőt, Szendy Lajost, Szilágyi Mór, Vojnics Dávidot, id. Szemző Istvánt, dr. Zakó István, országgyűlési képviselőt és még igen sok megyei előkelőséget.

A főispán 9 óra után megnyitván az ülést: a jegyzőkönyv vesetésével Lánccor Antal első aljegyzőt, a szólnikivánók feljegyzésével pedig Poppovics Sebő tbeli főjegyzőt bízta meg. Ezután igen szép szavakkal méltatta Bertolinó Sándornak, a nyugalomba vonuló első aljegyzőnek érdemeit. Utalt arra, hogy mindeken igaz örömet és lelkesedést hoz minden honpolgár szívében, ha látja, hogy valaki hoz-

szú éveken át törekszik állásának megfelelni. Bertolinó kiérdemelte az egész törvényhatóság rokonszenvét, felelősségének becsülését. Negyvenegy éve van a megye szolgálatában. A király is elismerte érdemeit és koronás arany érdemkeresztet adományozta neki. (A főispán erre felkel és a bizottsági tagok lelkes éljenés között Bertolinó keblére tűzi az érdemjelet.) Végül azt kívánta, hogy Bertolinó Sándor igen sokáig viselje teljes erőben és általános szeretetben a királyi kitüntetést. Ismét hatalmas éljenek követték a főispán szavait.

Az éljenek elhangzása után Bertolinó Sándor emelkedett fel és megköszönve az ovációt, megindulva adta elő, hogy igazi alattvalói hódolattal és mély hálával értesült a kitüntetéséről. Tudja, hogy a kitüntetést a megyei jóakaratainak és felelősségük támogatásának köszönheti. Kifejezést adott hálájának és kérte, hogy tartsák meg a jövőben is jóindulatukban.

Az ismételve felhangzó lelkes éljenek lecsillapulása után a tárgysorozat egyéb pontjaira tért át a közgyűlés. Helyszűke miatt nem közölhetjük a tárgysorozat minden egyes pontját, csakis felemlítjük, hogy az alispáni jelentés megjegyzés nélkül vétetett tudomásul, a laktanya eladását a belügyminiszter jóváhagyta, az alszámvevők új szabályozott illetményei jóváhagyatnak, Bertolinó Sándor nyugdíja évi 2132 koronában állapítottat meg.

Főispán ur ömeltósága bemutatja a számonkérőszék eredményét eltüntető jegyzőkönyvet, a mely tudomásul vétetett.

Heves vármegye közönségének átirata, melyben közli a hazai ipar pártolása iránt tett intézkedéseiről szóló határozatát és a vanközösség megszüntetése iránt a képviselőházhoz intézett feliratát pártolás végett tudomásul vétetett.

Alispáni előterjesztés utkaparó házak céljaira a kincstártól vett területekre vonatkozó adásvesséti szerződéseknak jóváhagyása iránt, jóváhagyatnak.

Alispáni előterjesztés a baja—zombor—ujvidéki h. é. vasút részvénytársaság igazgatóságába 3 tagnak jelölése iránt. Az alispán, Eigel József és Piukovics József jelöltettek.

Alispáni előterjesztése a vármegye székháza folyosóinak az 1901. évben való világitásának alkuegyezmény útján történt biztosítása iránt jóváhagyatott.

Alispáni előterjesztés a honvédfőreáliskolának és Ludovica-Akadémiának létesített alapítványi helyek utáni alapítvány utáni kamatoknak az 1900. évre történt befizetése iránt. Az állandó választmány javaslata fogadtatott el.

A belügyminiszter a községi segélyalapkának 10000 koronát adott, Rigycián új győgszertár állitattik fel, a levéltárnok fizetése 600 koronával emeltetett.

A közgyűlés igen érdekes mozzanatai: a tisztjátások voltak. A főispán a kijelölt bizottságba: dr. Alföldy Gedeont, Ertl Jánost és Latinovics Géza országgyűlési képviselőt nevezte ki, a közgyűlés pedig ugyanoda az alispán ajánlatára: id. Szemző István és Piukovics József és Latinovics Pál országgyűlési képviselőket választotta meg. A közgyűlés egyhangulag a kandidáló bizottság jelöltjeit választotta meg.

Árvaszéki elnök: Skultéty Frigyes, árvaszéki ülnök: Baky Elek, apatini szolgabíró: Német Béla, bajai szolgabíró: Vojnics Máté, bacsalmási szolgabíró: ifj. Szutrély Lipót, első osztályú első aljegyző: Lánccor Antal, első osztályú második aljegyző: Lederer F. ál, másodosztályú aljegyző: Tripolszky Gyula, bajai szolgabíró: Szabovlevics Dusan lett.

A karzaton igen előkelő hölgyközönség foglalt helyet.

Hírek.

* **Nagyheti szertartások.** Szerdán délután 4 óraker gyász-zsoltosma Jeremiás sirmálával s a „Miserere.“ Csütörtökön reggeli 9 óraker nagymise közaldozással; délután mint szerdán. Nagypénteken reggel 8 óraker német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimádással; mire a Szentség a szent Sírhoz vitetik; ezután bunyevác szentbeszéd. Délután 3 óraker magyar szentbeszéd, melynek végzetével processzió vezetetik a Kálváriához, honnét a templomból visszatérve énekeltek a Jeremiás sirmal és a „Miserere.“ Este 7 óraker a szent Sírál ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyéből vitetik. Nagyszombatban reggel 6 óraker körmenetileg Szentségkítétel, 8 óraker tüzszentelés, a husvéti gyertya megáldása diésénnel, aztán a próféciák, keresztimádás és minden szentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. Az ünnepléses feltámadási körmenet esti fél 7 óraker tartatik meg. Husvétvasárnapján reggel a 7 órai esendes mise után az étket megáldása; 8 óraker kismise és német szentbeszéd; 9 óraker esendes mise, utána bunyevác szentbeszéd; 10 óraker ünnepléses nagymise; délután 3 óraker vespernye. Husvéthétfőn a szokott órákban megtartott szentmiséken kívül fél 10 óraker magyar egyházi szónoklat; délután 3 óraker vespernye.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Hamza Géza szegedi ítélőtáblai bírót a szegedi törvényszék elnökévé nevezte ki.

* **A Szabad Lyceumban a Krump Vilmos tanár** értekez a köznékatányról: mint ipari, házi és gyógyszeri cikkről.

* **Közgyűlés.** A zomborvidéki rabsegélyző egylet 1901. évi március hó 31. napján délelőtt 9 óraker a zombori kir. törvényszék polgári tanácsstermében (megyeház, 1. emelet) tartja meg a rendes évi közgyűlést, amelyre az egyleti tagok ez uton meghivatnak.

* **Hangverseny.** A zombori szerb jótékony nőegylet folyó évi április hó 16-án este fél 9 óraker a „Vadászkürt“ szálló összes termeiben saját pénztára javára, a cs. és kir. 70. számú ygalozzeret zenekarának közreműködésével, táncal egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny műsora a következő: 1. „Szerb rapsondia“ H. Schmittől. Op. 39. Előadja zongorán: Bikar Nádó urhölgy. 2. „Air du rossignol“ részlet Victor Massé „Les nocés de Jeanette“ c operájából. Énekl: Sztojkovits Zórka urhölgy, katonazenaker kísérettel. 3. „Carmen Fantasie“ Hubaytól. Előadja zongorán Konyovits Ivanka urhölgy, zongorán kiséri Maximovits Antónia urnő. 4. „Gyulityi“ I. op. 15. Tollingeről. Énekl dr. Lallosevits János ur; kísérik: zongorán Lallosevits János urnő, gondokán Csavojaec Ferenc és harmoniumon Blazsek Dragutin urak. 5. a) „Fantázia“ Chopintól b) „Walzer Caprice“ Taussigtól. Előadja zongorán Maximovits Antónia urnő. Belépti díj szemelyenként 2 korona. Csaldájegy 6 korona. Karzatjegy 2 korona Jegyek előre válthatók Karakasevits Mihály és Jovanovits Milán könyvkereskedéseiben. Felülfizetések a jótékonycélra való tekintettel köszönettel fogadtatnak.

* **Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Okolicsny Lajos zombori kir. törvényszéki aljegyzőt a zombori kir. járásbírószághoz, Kovács Gyula zombori kir. járásbírósi aljegyzőt pedig a zombori királyi törvényszékhez helyezte át.

* **Áthelyezés.** A szabadkai törvényszék elnöke Hérány Ferenc bícs to-

kemény, rideg jellem a legtöbb nő. Julia, Portia helyébe Volumia és Goneril lép. Vagy romlott lesz a nő, számító, érdekből cselekvő. Ophelia, Desdemona helyét Lady Macbeth és Cleopatra foglalják el.

Pedig Shakespeare külső körülményei éppen ellenkező felfogást érlelhetettek volna benne. Vagyoni függetlensége rohamosan emelkedett. 1605. óta a strafferdi tizedek hárldója. mi neki évi 60 font sterlinget (mai értékben 2400 forint aranyban) jövedelmezett. Vagyonaival tekintélye is nőtt. A strafferdiak valódi pártfogójuknak tekintették s halála után neki és övéinek díszsírhelet jelöltek ki a templom belsejében. Londonban is emelkedett a tekintélye I. Jakab több ízben kitüntette és 8 társával együtt udvari színésznek nevezte. Színházra is sokat jövedelmezhetett neki. Shakespeare most már a Globus színháznak, mely a legdrágább és leglátogatottabb színház volt, főrézvényese volt. Vagy talán a lángésznek sajátos adománya az, hogy a jövedelmébe lát s azok sejtelve alatt alakul lelkivilága.

(Folyt. köv.)

polyai járásbírósi hivatalozgát hasonló minőségben a szabadki törvényszékhez helyezni át.

* **Zeneestély.** A zombori filharmonikusok tegnap este 8 órakor a városi háza nagytermében zeneestélyt rendezett. Az estély műsora a következő volt: Tollinger Róbert: Szerb szerenád (Zacsinka) op. 14. Zongora, harmonium és hegedűre: Hammerstedt Vendel János, Türr Aladár és Ribiczey Kálmán. II. Magyar dalmalok vonós négyesre klasszikus formában alkalmazta Erdélyi Náci: Paul Mariska, Ribiczey Kálmán, Csavojác János és Paul Kálmán. III. a) Tittl A. Emil: Szerenád. b) Schuber Ferencz: Momens musicak. Vonós zenekar, fuvola, oboe, klarinetok, vadászkürt, fagott és ütő hangszerekre: Csavojác János, Linczinger Gyula, Ribiczey Kálmán, Késmárky Béla, dr. Orkányi Ede, Heisinger Antal, Paul Kálmán, Csavojác Ferencz. Heeneberg Géza, dr. Laloszevits János, Perviz Sándor, Winter Antal, Szűcs Gábor, Vuits Péter, Molnár Gyula, Knappig Antal, Sey Sándor és Molnár Albert. IV. Ellenberg Rich: Jozefin (avotte) op. 169. Fuvó zenekara: Dusa János, Mandits Gyula, Mračina Andrá, Wölfl Péter, Szórád Pál, Stwertoczky In re. Molnár Gyula, Peszt Tamás, Magyar Márton, Forró István, Koch József, Guzváry Béla, Hrabovszky Elek, Steinfeld Henrik, Szűcs Gábor, Rikkert Antal, Refle István, Volk János, Stempl Adolf, Katzenberger Bernát, Enczinger Emil, Josits Antal, Steinfeld József, Szuresik Nándor, Szalay Ferencz, Gromilovits Antal, Haasz Vendel, Goretics Mihály, Zóni Gábor, Balogh Gergely, Rexa János, Molnár Albert, Schäffer Péter, Jurisits Ferencz és Zettel Károly. Az estélyről magáról a jövő számunkban hozunk referenciát.

* **Háziestély.** A zombori iparoskör tegnap este saját helyiségeiben felolvasással, szavalattal, zene és énekrészekkel családias jellegű háziestélyt rendezett. A felolvasást Trécsényi Károly, a felsőkereskedelmi isk. kitűnő tanára, az édesszavú poéta tartotta. A zenéről Tantner Ottó az iparos dalárda nagyeredmű elnöke, az énekrészről az iparos dalárda gondoskodott. A belépés teljesen díjtalan volt és az estély semmiféle költséggel sem járt.

* **Zombori országos állatvásár eredménye.** Városunkban folyó hó 24-én és 25-én tartott országos vásár alkalmával felhajtattott 2160 szarvasmarha; ebből eladatott 656 drb. Ló és csikó felhajtattott 2753, ebből eladatott 353. n. juh és bárány felhajtattott 623 drb, ebből eladatott 237 drb. Sertéskekből nem hajtattott fel egysem, mert sertés-zárlat van. A vásár első napja kedvező volt, második nap pedig esős és havas.

* **Központi választmányi ülés.** Zombor szab. kir. városi központi választmányá péntek délelőtt tizenegy órakor ülést tartott Hauke Imre polgármester elnöke alatt. A választmány tudomásul vette, hogy a választók névjegyzékének megőrzéséért a közjegyzőnek 3 korona munkadíj állapított meg. Eppen így tudomásul vétetett az a helygimnáziumi rendelet is, a mely szerint ezenül csakis az újonnan felvettekről és kihagyottakról kell névjegyzéket készíteni.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. városi közigazgatási bizottsága április hó 10-ikén délután ülést tart a városi háza kistermében.

* **Tűz.** Tegnap délben igen könnyen veszélyessé válható tűz ütött ki dr. Alföldy Gedon, zombori nagybirtokos bajai-utcai házában. Az első vendégháló-szoba kénytelen kigyulladt és szikrát vetett a padlárson lévő nagy mennyiségű szénába, mire csakhamar a cserепке közül előtörő óriási füstfelhők jelezték, hogy a lángok uraivá

váltak a könnyen égő anyagnak. A tűzoltók rövid idő alatt gátat vetettek a romboló elem tova terjedésének.

* **Megjelent.** Láng A. József zombori főgimnáziumi tanár új versesműve csinos kiállításban megjelent. Kapható vagy a szerzőnél, vagy a helybeli könyvkereskedésekben. Egy példány 1 korona 20 fillér.

* **Legfelsőbb elismerés.** Hedős Sándor kereskedelmiügyi miniszter leiratban tudatta Kulinyi Zsigmond, a szegedi kereskedelmi és iparkamara kitűnő titkárával öfjelsége a király legfelsőbb elismerését. Ő császári és apostoli királyi felsége — így szék a miniszternek Kulinyi Zsigmondhoz intézett irata — a magyar korona országainak a párisi nemzetközi kiállításon elért fényes sikereit első sorban a kiállítás ügyeinek előkészítésében résztvevők buzgó közreműködésének tulajdonítván, olyképen méltóztatott legkegyelmesebben rendelkezni, hogy titkárunk, mint az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás országos bizottsága tagjának odaadó és eredménydus működéséért legteljesebb elismerés kifejeztessék. Ennek eleget teendő, örömmel szolgál, hogy ő császári és apostoli királyi felsége ezen legkegyelmesebb rendelkezését titkár ur nagybecsű tudására hozhatom. Budapest, 1901. évi márczius hó 12-én. Hege-dős s. k.

* **Miniszteri köszönet.** Wlasics Gyula vallás- és közoktatásiügyi minisztertől levél érkezett, melyben köszönetét fejezi ki Oppenländer Gyula apatinai polgári isk. tanárnak a párisi kiállításon tárgyaival való részvételéért.

* **Általánosan elismerik** ugyanlunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű répamagjait ritkítják párjukat és össze nem tévesztendő más utánzótt hasonló végjegyű, de nem impregnált répamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

* **Általánosan tudott dolog,** hogy a csusz- és köszvényes bántalmak legjobb gyógyszere a Zoltán-féle kenőcs, mely még a legmakacsabb csusz- és köszvényes bajokat is néhány nap alatt meggyógyítja, mint számtalan elismerő közönlőlevél bizonyít. Uvegeje 2 kor, Zoltán B. gyógytárában, Bpest. V., Sétátér ut. és Szabadságtér sarok.

† **Halóhalozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy felejtethetlen nőm, anyánk, nagyanyánk és anyósunk Zátónyi Józsefné szül. Büchler Katalin f. évi márczius hó 25-én d. u. 9/15 órakor életének 55-ik, boldog házasságának 33 ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után elhunyt. Az egésztest szentmise áldozat folyó hó 27-én lesz a kolluthi róm. kath. templomban az egek Urának bemutatva, mely után az elhunyt földi maradványai a kolluthi róm. kath. sírkertben tétének örök nyugalomra. Kolluth, 1901. márc. 26. Aldás és béke poraira! Zátónyi József férje, Komáromy Gyuláné sz. Zátónyi Bella, Likár Ferencné sz. Zátónyi Lujza, Zátónyi Elvira, Zátónyi Dezső, gyermekei. Komáromy Gyula, Likár Ferenc vejei. Komáromy Jenőke, Komáromy Ferike, Komáromy Gyuszi, Likár Margitka, Likár Erzsike, unokái.

* **Krúszelyi Erzsike újabb költeményei.** A jeles költőnő 1897-ben adta ki első verseskötnyvét s közönlőség oly rokonszenvevel fogadta, hogy rö-

vid idő alatt az összes példányok elfogytak. Most Krúszelyi Erzsike újjabb költeményeiről kaptunk előfizetési felhívást. Az előfizetések (1 példány füzve 2, diszkötésben 4 korona) a költőnő címére (Mármaros Sziget Lyceum-utca) küldendők.

* **A „Barnum.”** Ha valaki azt hiszi, hogy itt egy reklám következik, akkor ugyan igaz van, mindazonáltal eleibe tudtára adom azoknak, a kiket illet és a kiket nem, hogy fizetetlen prókator vagyok, akinek ezen pár sorával nincs egyéb szándéka, minthogy elmondjon egyetmást azon óriási cirkszusról mely jelenleg itt Bécsben időzik. Kint vagyunk már abból a korszakból, amikor az olesó vásári látványosságok felizgatják idegeinket és bizony a XX. századnak rafinírozott élvezeteket szoktattot gyermeke közönlény tekint az olyan látványra és látványosságra, mely a naivabb szemléltött bűmulattal és csodálattal töltené el. A cirkszusr már nem gyakorol hatást a „műveit” emberre és valljuk meg magunknak, ha megnézzük egy ilyenféle látványosságot — ha egyáltalában megnézzük — bizonyos demokratikus leereszkedéssel foglaljuk el székünket és szellemi fölünyünk teljes tudatában nézünk végig a karzat közönlőség, mely lélekzetét visszafojtva figyei a hajmeresztő mutatványokra avagy hangos kacajjal a kifejezést tetszésének a bohókás tréfák fölött. Ad vocem a karzat közönlősége; ez maradt meg manapság a cirz uszoknak, hanem ettől bizony megélni nem lehet és így természetzerűleg a cirkszusrök tönkremenek, elzültenek és számkor napról napra fogy. Ami hatalmas és nagy az mindig imponál. Es ilyen a Barnum. Az óriási massa vonzólag hat, aztán van már a híreben is valami ami fölkelti kíváncsiságunkat. Es méltán. Mihelyt belépünk, élénk táru a csodáknak és ritkaságoknak óriási sorozata. Először nem tudjuk hogy hova nézzünk. Futólag végig kalandozik a szemünk a pódiumokon és már is annyit láttunk, hogy megborzadunk egész valókban. Láttuk az embert legkülönlétebb változatban. Szörny szüültek, törpék, óriások és a jó lsten tudja még mi mindenfélék. Aztán különös képességekkel megáldott (vagy talán megvert) emberi lények. Közbe-közbe pedig egy-egy hatalmas ketreréz áll, melyből félelmetes vadallatok mereszik ránk szemüket. Körül megyünk egészen és elfárad a szemünk, elfárad az agyunk. Azt hiszem, hogy undort is érezünk, mikor végig nézzük az egészet. Hogyan, hát ilyen lényeket is teremtett a hatalmas alkotó? Meg van engedve az istállókba is a bemenetel. Példás rend és tisztaság uralkodik bennük. A lovak mind szünek és nagyságuk szerint vannak osztályozva, minden 6—8 ló mellett egy ember van; magyarokat is találtam közöttük. Aztán egy külön helyiségben vannak az elefántok, külön helyiségben a tevék. Hogy mindezt végignézzük, a szó szoros értelmében gyalogolni kell és igazán jól esik a fíradalmak után elfoglalnunk ülőhelyünket a tulajdonképeni cirkszusrban. Három körönd van benne és mind a háromban egyzerre jártsanak. Már most igazán nem tudjuk, hogy hova nézünk. A játéktéren folytonos élénkiség uralkodik, a számkor gyors egymásutánban következknek. A játéktéren 100 embernél kevesebb nem igen van kint. B.

)(**Élelmesség netovábbja.** Többször volt már alkalomunk a zombori Párisi áruház tulajdonosának Tuna Gusztáv urnak jó izléséről, szakavottságáról megemlékezni. Egyik meglepetés a másikat éri. Most ujabbban avval kedveskedik nevezett kereskedő női veivőnek, hogy havonta 2-szer házhoz küldet nekik a párisi divatlapot, mit a plölgyek bizonyára öremest veszik.

A tejszövetkezetek figyelmébe!

Az összes szükségendő nyomtatványok, könyvecskék és naplók 0% -al olcsóbban kaphatni mint bárhol, Obál Károly könyvnyomdájában Zomborban.

Budapesti levél.

A főváros központja, a belváros, messés átváltozása ment keresztül s egészen új alakot öltött modern, gyönyörű építkezéseivel. Az újja alakított Kossuth Lajos-utca a vele folytatódó Eskü-utal ma már első rendű látványosságok képez. E palota műépületek között legpompásabbak a Klotild főhercegnő O felsége palotái, melyek valódi építészeti műemkek képeznek. Ide helyezik ujabbban a főváros első kereskedői üzlethelyiségeiket s ma már a vállalatok minden irányra képvisel van a modern építkezési palotákban, melyek az előkelő közönség legkedveltebb látogató-helyei. A Klotild palota egyik legérdekesebb, teljes műizléssel berendezett üzlethelyisége a főváros és vidék hölgyközönsége előtt legelőnyösebben ismert jó hírnevű Mme Lebowitsch és Tsa mellfűző-gyára és műtermei, melyek az Eskü-ut és Váci-utca 36. sz. a. sarokrészt foglalják el. Már maga a külső díszítés is eredeti és igen tetszős, de a belső berendezés, hol az előkelő szép helyiségek az eladó, értekező, próbáló- és váro-termek a gyakorlati és kényelmi feltételek minden követelményét kielégítik, a legmesszebb figyelemnél vannak a hölgyközönség igényeire. A cégnek közismert rendkívüli műképessége az ortopedikus és kirurgikus mellfűző készítésében, valamint a mérték után készülő mellfűzőknek minden kényelmi igényt kielégítő és mégis szép alakításában s amellett árainak mérsékeltsége, azon helyzetbe juttatta, hogy az általános tisztelettel értesítetlenül folyton emelkedik s ezzel előkelő helyiségek berendezésére képesítve, a hölgyközönség kényelmének kielégítésével eddigi mérsékelt árait is fenn fogja tartani, tehát nem megbízói rovására történő a mesésen fényes berendezés.

Mint értesítünk, a Kertész Tódor cég (Budapest, Kristóf-tér) tavaszi és nyári szezon árjegyzéke legközelebb fog megjelenni, melynek tartalmából kiemeljük az idényszerű háztartási cikkekben kívül a fagyalt és szódagépet, sodor, új amerikai hus és főzelékvágógépet, amerikai egér- és légyfogó, stb., valamint a nyári játékszerek, horoghajászati kellékeket, utazási cikkekkel és az összes sportcikkeket. Az amerikai Wight and Ditson és Spolding-féle világhírű teniszraketek egész részletesen vannak felsorolva. Az annyira elterjedt angol football, Lockey, cricket, golf, polo la crosse, croquet, vízi polo és az összes sportjátékok, az atletikai sportok összes kellékei, tornaszerek, boxkezyük és vívőeszközök, az összes sportokhoz való legnagyobbbrészt valódi angol ültözékek, dressok, cipők, övek stb. kimerítően foglaltatnak az árjegyzékben, amely így nem csak érdekes, de hasznos és tanulságos is. Mint egyik érdekességét említhetjük meg az árjegyzékben az amerikai doboz sárkányokról szóló részét. A sárkányeregetés egyike a legelterjedtebb sportoknak Amerikában. Az említett doboz sárkány könnyen eregethető. A leggyöngyösből szellő elésége, hogy a magasba szálljon. Nem kell vele szaladni. Összetéve kettősével, hármassával vagy négyesével is fereazható, mikor is bámulatos emelőképeséggel bír, Barometerek, termometerek, fényképező gépeket, zászlókat, lobogókat lámpásokat, tüzijátékokat könnyen feleml. Unnepéyek, fogadtatások, majálisok alkal

mával lobogódíszszel lehet ellátni az eg-bolozatot. A dobozárkány (naval blue hill box kite) összeállítva 80×36×36 cm, nagysága, összerakva pedig csak botalaku kis csomag és így könnyen vihető kirándulásokra, majálisokra stb. stb. Darabja 1 frt — A husvétii alkalomra ajánlatnak: legnagyobb választék piros tojásokban 5 krtól 30 frtig; továbbá piros fatojások 10 krtól 420-ig; továbbá piros tojás virágokkal 20 krtól 4 frtig; piros karton tojás 5—60 krajczárig; piros selyem tojások 25 krtól 120-ig; porcellán tojások 25 krtól 3 frtig. Feeszkendők (mindig újra tölthető): gomblyukba való ibolyacsokor 40—60 kr., szegfü 40 kr., kézi ibolyacsokor 40—60 krajczár, feeszkendő gummitárgyak: béka, egér, gyík, nyul, tojás, bohóc, chinai, kanári, stb. drbja 20 kr. Amerikai feeszkendő revolver 2 frt. óra alaku lapos feeszkendő, egyszerűen illatszert fcacon 50 kr, 1 frt. Husvétii nyulcskák mint bombonnierek 75 kr., 120. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve megküldi.

A villamvilágításnak igen nagy előnyöségéről ad bizonyosságot Kaposvár város tanácsának azon határozata, hogy a néhány év előtt a Siemens és Halske cég saját vállalkozásaként létesített 350 lóerejű villamvilágítási telepet nemcsak megvette a város részére, de azt egyszerűen még 200 lóerejű kiegészítéssel meg is nagyobbított elhatározata, miután meggyőződött arról, hogy a villamvilágítási vállalat nemcsak mint magán és közvilágítási eszköz rendkívül előnyös, de helyes és szakértő kezelés mellett igen tekintélyes jövedelmű forrást is képez. Erről értesítve a szomszédos Szegszárd város tanácsa, bizottság által megtekintette a kaposvári villamvilágítási berendezést s meggyőződve annak nagy előnyöségeiről, szintén a Siemens és Halske budapesti cégénél készítteti a város villamvilágításának berendezését, mely cég gazdag tapasztalatai alapján mindenütt a helyi viszonyoknak megfelelő rendszer szerint létesíti a villamvilágítási telepeket s a legnagyobb elismerést nyerte el mindenütt, hol villamvilágítási telepeket rendezt el.

Az építész irak és t. építő közönség különös figyelmébe ajánljuk Walla József mozaik- és cementáru-gyárát Budapest, VII., Rottenbiller-utca 13 Ezen 22 év óta fennálló gyár szakmájában a legelső egyike Magyarországon, mely eddig is a legjobb hírnevet vívta ki magának áruinak kitűnő minősége és elvállalt munkáinak szolid kivitele által. Ujabb időben Walla József mozaiklap- és cementlap-, valamint betoncs-gyárát a legzserűbb módon rendezte be, úgy, hogy gyára a szakértők figyelmét méltán magára vona. Az általa gyártott mozaik- és cementlapok, valamint betonesöveken kívül nagy építési anyag raktára is van e cégnek és ott a legutányosabban beszerezhető: metlachi módra készült lapok, keramit- és klinker-lapok, kőgyágesövek, portland- és románcement stb. Azonfelül minden a cementszakmába vágó munkák elkészítését is elvállalja a cég, nevezetesen granit-terazó, betonirozások, csatornázások, fűrdőkádák, szarvasmarha-jászolok stb. készítését és az elvállalt munkákat legnagyobb szakértelemmel készíti el. Diszesen kiállított képes árjegyzékét a cég kívánatra bérmentve küldi meg.

Csarnok.

Ácátok a zombori Sport-Egylet-történetéhez.

(Folytatás.)

1900.

A tisztújító közgyűlés január hó 27-én tartott meg A tisztújítás eredménye

a következő volt:

Elnök: Györfly Géza. Alelnök: Raisz Lajos. Titkár: Előbb dr. Sajtos Samu, később Lánzy Gyula. Pénztárnok: Csávosi Lajos. Szertárnok: Agyits János. Ügyész: Előbb dr. Czvetkovits Péter, később dr. Gaál István. Orvos: Dr. Sági Samu.

Választmányi tagok:

Dr. Alföldy Árpád, Birvasszky György, Bittermann Sándor, Blumenthal Miklós, Dr. Buják József, Fernbach Antal, Fernbach Károly, Dr. Gaál István, Prokopy Imre, Szűts Károly, Tripolszky Gyula, Dr. Zákó István.

Póltagok:

Falcione László, Gallé Hugó, Juba Adolf, Tegze Sándor.

Számvizsgálók:

Dömötör Aladár, Zottományi Mihály.

Az év történetére vonatkozólag a következőket idézem a titkári jelentésből. „A választmány határozatai közül kiemelendőnek illetve a tisztelt közgyűlés előtt felemlítendőnek tartom azt, melylyel az egyletnek az országos atletikai szövetségbe való belépése határozottat el.”

Az érdeklődés hiánya jellemzi az egylet működését.

„Ennek oka valószínűleg abban rejlik, hogy az alaptökejének megerősítésére törekvő egylet, az egyes sportnemek, de különösen azok leginkább kedvelt és legnagyobb művelést talált ágazatában, a vívásban, hivatásos művezetőt nem alkalmazott. Nem tette pedig ezt azért, mert annak hosszabb időn át való alkalmazása az egylet anyagi erejét kimerítené, gyarapodását kizárná, kevesebb időre való alkalmazása pedig célteljes volna.”

„Ennek a kérdésnek megoldásán azonban kívánt az egylet segíteni és pedig akként, hogy dr. Sajtos Samu egyleti titkár, ki a sportnemnek nagyrésztében alapos jártassággal, vezetői képességgel rendelkezett felkérte az egylet gyakorlati vezetésének elvállalására.”

„Dr. Sajtos Samu készséggel engedte a bizalomnak és kérésnek s így a rendszeres működés meg is kezdetett.”

„Alig haladhattunk azonban annyira, — mely különben elég volt arra, hogy dr. Sajtos Samu, tevékenységének és tudásának ismét tanujelét adja s az atletikai kiképzést illetően a legszebb reményekre jogosítsa fel az egyletet dr. Sajtos Samu kinevezése folytán, egyletünk székhelyét, és ezzel együtt egyletünk elhagyani lévén kénytelen: az egylet gyakorlati működése előbbi állapotába jutott.”

Ekkor, a midőn az egylet gyakorlati rendszeres működésének folytatására alig volt remélhető, egyletünk három kiváló tagja, a választmányi felkérésére folytán vállalkozott arra, hogy a sport ízésben útmutatók, vezetők legyenek, ezzel tudásaikat sporttársaik javára értékesítsék, azok munkakedvét növeljék. Ezek: dr. Alföldy Árpád, Csávosi Lajos és Weidinger Lajos. Daczára elismert képességüknek és tudásuknak, az egylet tagjainak érdeklődését, munkakedvét fokozni nekik sem sikerült.

Fokozottabb működésre tehát alig van kilátás addig míg az egylet anyagi ereje hivatásos művezető egyének alkalmazását meg nem enged.

Itt meg kell említenem, hogy egyletünk elnöke, éppen a tagok érdeklődésének hiánya miatt — ennek okát saját személyében keresvén — elnöki tisztéről, az elmúlt év folyamán, lemondott: de őt éppen a lemondást tárgyaló és elfogadó közgyűlés, közfelkáltással és nagy lelkesedéssel a „Zombori Sport-Egylet” elnökévé ismét megválasztotta s az elnöki tisztégg elfogadására Raisz Lajos egyleti alelnök vezetésével, a közgyűlésen résztvett tagok teljes számban kérték fel. Elnökünk, megőzölve látván a bizalomnak így módon történt megnyilvánulása által azt,

mintha a működésben beállott pangás az ő személyének volna tulajdonítható, az egy-let elnökségét ismét elfogadta.

Az egylet, anyagi erejének növelése czéljából, mindjárt az év kezdetén egy táncmulatságot rendezett, melynek anyagi és erkölcsi sikere apatini Fernbach Károly alapító tag, rendező bizottsági elnök érdeme.

Az elmúlt 1900. év az egylet életére kedvező volt.

Az 1900. évben összes bevétele — — — 4720 kor. 41 fillér.
Az 1900. évben összes kiadása — — — 963 kor. 64 fillér.

Bevételi többlet tehát 3756 kor. 77 fillér.

Az egylet activuma 1900. év deczember hó végével:

Készpénzkészlet — — 62 kor. 77 fillér.

Gyümölcsözőleg elhelyezve — — — 5147 „ 75 „

Ez után kamatok 1900. év végéig — — — 210 „ 41 „

Hátralékos tandíjak 1003 „ — „

Befizetetlen alapítvány 560 „ — „

Felszerelések — 400 „ — „

Osszesen 7383 kor. 93 fillér.

1899. év végén az egylet aktívuma volt — — — 3627 kor. 16 fillér.

1900. év végén mutatkozik tehát — — — 3756 kor. 77 fillér,

vagyonszaporulat.

Itt találom még alkalomszerűnek megemlíteni, hogy elnökünk, az egylet nevében, Zombor szab. kir. város közgyűléséhez ísmételen kérvényt nyújtott be az íránt, hogy az egylet legalább néhány éven át, mely évek alatt csupán a kezdet nehézségeivel kell küzdenie, Zombor szab. kir. város közönsége által, évenként pénzgényben részesíttessék. Az egyletnek eme kérvénye még elintézés alatt áll.

Valamint az egylet vagyoni állapota, úgy a tagok sorában bekövetkezett változások is érdekes képet nyújtanak.

1900. év folyamán belépett 22 tag, ezzel szemben kilépésüket bejelentették 8-an; tehát az egyletnek 1900. év végén 63 tagja volt, kik közül 2-en havi tagok voltak.

1900. év folyamán 33 alapító tag lépett be, tehát az egyletnek 1900. év végén 46 alapító tagja volt.

Az egylet tisztségviselői sorában a következő változások történtek meg:

dr. Sajtos Samu rendes tag, egyleti titkár, kinevezés folytán Pozsonyba távoztott s így az egylet kötelezőből kilépett, a titkári tisztt viseléséről lemondott.

dr. Czvetkovits Péter egyleti ügyész tiszteről, gyengélkedő és beteges voltára való tekintettel, lemondott. Az egylet érvekeiben kifejtett sikeres működését és tevékenységét a választmány jegyzőkönyvileg ismerte el.

Utazásom 9 országban keresztül.

Írta: Krokodil. (12.)

Egy helyközvetítőtől Pali drága pénzben hamis okmányokat is tudott szerezni s így én leberetvált bajszszal, kocsis ruhában, okmány szerint Mac Janry angol születésű emberként nyugodtan hagyhattuk el Párisot, utunkat Hamburgba irányítva, hogy onnan Amerikába menjünk.

Az újságokból részletesen értesültem a kaland folytatásáról, Susanne sokáig beteg volt az izgalomtól.

Vivrier hazaérkezett s Susanne azt hozta fel, hogy én hypnotikus erő útján hatottam rá annyira, hogy velom szökött, kiderítették hogy én valami rabló kalandor voltam s nagy díjat tüztek ki rám, hogy elfogjanak. A feltört ajtó, melyen menekültem s a rendkívüli eltűnésem csak

még regényesebbé tették személyemet, s M. Wigard neve bekerült a párisi rendőrség fekete könyvébe.

Susanneban volt annyi kedvesség, hogy igazi nevemet, melyet ő Budapestről tudott, nem árulta el, a miért én magamban igen sok köszönetet mondtam.

Midőn pár nap mulva ott álltunk Hamburg kikötőjében idegen utleveleinkel, várva az Amerikába menő hajót, eszembe jutott az a sok viszontagság mely az eddig beutazott két országban, ért s melegen szoritottam meg derék Pali legényem kezét, ki oly hűséges kísérőm és támaszom volt a viharok között.

Nemsokára már hajón is voltunk és a tágas fedélzetről néztünk mint tünnek el a távolban lassanként Németország partjai, a távolodó gőzhajó előtt mind szélesebben bontakozott ki a nagy kikötő város, az árbcsozk ezrei szemmel láthatólag kiselbedtek és nemsokára az egész part csak egy fekete sáv alakjában látszott.

Hosszadalmas és unalmas volt az utazásunk a 11 nap, mely alatt New-Iorkban értünk, minden kaland nélkül folyt le és leszámítva azon apró kellemetlenségeket, melyeket a hajón utazóknak el kell szenvedniök, egyhangú, de elég jó utazás után szálltunk ki Amerika földjén, örülve, hogy megmenekülnünk a francia rendőrség körmei közül.

Új vágyak éledtek fel szívemben, midőn az új világ talajára tettem lábaim. Itt távol az előítéletek és klikk rendszer honától, már az első perczben elhatároztam, hogy alaposan meg fogom ismerni az itteni élet minden változatát; belesodrom magam a legkülönfélébb helyzetekbe.

Legényemben Paliban jó és megbízható kísérőre akadtam, kiben feltétlenül megbizhattam.

Ilyen gondolatok között haladtunk a hajó állomástól elindulva azon alsóbb rendű fogadó felé, hol megszállni akartunk.

Mindkettőnkön még mindig a Franciaországban szerzett kocsis-ruha volt, csendesen haladtunk, nézve anyüzsög embarkaságát, midőn egy magas férfialak lépett elénk. Fejét kürtökálap fedte, arca sovány, beretvált amerikai típusu volt, hosszú feöltője pongyolán fedé szikár alakját.

— Good dey! szólt, önök nemde idegenek!

— Jes!

— Very well! Én ha önök akarják szerzek önöknek munkát.

— Ki Ön?

— J aime.

John Frléfu, én egy munkaközvetítő intézet ügynöke vagyok. Mit tudnak az urak, milyen munkát akarnak?

— Milyen állás van üresedésben? kérdém én, mert mi sokat tudunk.

— Very well! Nos van két szakács, 4 kocsitisztító, 6 vendéglői tányérmosó és 2 burgonyahámzó állásom.

— Oh! feleltem elszörnyűködve, hiszen mi írástudó emberek vagyunk!

Frléfu úr ajkszügletem kaján mosolygás jelent meg.

— Meghiszem, hogy Önök odaát és a tenger felé mutatott, ilyen qualificációval mindjárt ministerek lennének, de itt a képesség a kezek erejétől függ, aján-

lom, nagyon ajánlom a krumpli-hámzó állást.

— Pedig mi abból nem kérünk, többre vágyunk.

— Van talán Önöknek kautiójuk, hogy olyan magas ra törnek?

— Nehány ezer dollárunk csak akad.

— Very well! Very well! Hát miért nem szólnak Önök? Ilyen körülmények között belátom, hogy Önök többre érde-mesek. Nos uraim ürvendjenek, mert épen két ilyen remek és előkelő állásom van üresedésben.

— Hol?

— A „Withe-Hans“ nagy vendéglőben, két kiszolgáló pinczéri állás.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

— *Budapesti Napló.* Az az újságíró-gárda, mely a maga erjéből megalapította a Budapesti Naplót, mesés sikert ért el. A Budapesti Napló friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumot, komoly, tartalmas, hatásukban, valósággal szenzációs politikai czikkei amelyek nyomtatékosan teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárczarovatának magas irodalmi színvonal, gazdag informatív anyaga, kintő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenrendű közleményeinek változatos-sága és folyton gyarapodó bősége; napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelel a legvéresebb várakozásnak is. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasóközönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában. A Budapesti Napló páratlanul álló kedvezményt juttat előfizetőinek azzal a meglepetéssel, hogy kivétel nélkül valamennyiüket biztosítja a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi képviselőségénél bal-eset által okozott rokkantság és baleset által történő halál esetére 2000 korona erejéig. A biztosítás egész költségét, a kiadó hivatal fedezi és ugy a Budapesti Napló régi előfizetői, mint az újonnan belépők jogérvényes biztosítási kötvényt kapnak 2000 korona erejéig. A Budapesti Napló szerkesztősége, amelynek belső tagja: Felszi József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Abrányi Emil, Clair Vilmos Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Goda Géza, Gergely István, Hajdu Miklós, Holló Márton, Horváth Elemér, Jankovics Pál, Kabos Ede, dr. Kovács Jenő, Latzko Andor, Lyka Károly, Márkus József, Molnár Ferencz, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadár, Thury Zoltán napról napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harezba. Hűséges szövetségeseiben a külső munkatársak díszes serege. Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövődjének. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ísmételten a legmelegebben ajánljuk ezt az újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki építőstükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyaszorgalmában kedvük telik.

— *A mér stílus.* Jeruzsálemben áll egy nagy mecset, Omar mecsetje. Szécs, építésber dugszadag, hatszögű épület, melynek barnás kupolája élesen válik ki a keleti kék égből. Ablakain sűű aranyrács, teteje töredéks, oszlopai repedeznek. E szomorú népaj temploma, Omar mecsetje ez az iszlám ragyogó vallásának szécs, ragyogó temploma. Annak a keleti építészetnek a szécselyes virága ez

amely bejutott hozzánk a nyugatra is, abba a regényes országba, amelynek szegény multját három nagy történelmi emlék aranyozza meg: a Columbus és Don Juan neve és a mór uralom legendái. Varázslatos legendái annak a csodálatos kornak, amikor a Pyrenéek forró országában kinyílt a keleti művészet virága. Mikor épült az Alhambra tündérkerleivel, tündérpalotáival, 11 orszálos kúljával és mikor ott jártak a paloták lépcsőin a szép mór vitézek, a kert délszaki árnyában ölelkeztek fátyolos szép hajdonokkal. Ezek az emberek hozták magukkal az utca-világítást is, ami addig Európában ismeretlen volt, ép-ugy, mint a fehéreművészt. Ez a stílus, amely ma is Európának legművészeibb, legszépesebb építményeit adta, ma már a Keleten hervadóban van, pedig, hogy mily gyönyörű alkotásokat hozott valaha létre, azt — ha semmi más nem mutatná is — mutatja az Omar mecsetje, amely alaprajzát tekintve versenyez a görög épületekkel, amelyek főkévalósága az elrendezés világos volta. Aki egy görög házra messziről rátekinthet, láthatja egész zberendezését. Ilyenek ezek a keleti templomok is. Omár templomának gyönyörű, színes reprodukcióját találja a Nagy Képes Világtörténet 95. füzetében, mely a 96. füzettel együtt most hagyta el a sajtót. az egész várlalat izenket követből fog állani, szerkesztője dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, akadémikus. A IV. kötetet dr. Borovszky Samu akadémikus, jónévű történelmíró írja, dr. Goldziner Ignác európai hírv. orientalistának társaságában. Az V. kötetet dr. Mika Sándor írta a legújabb kutatások nyomán. Egy kötet ára diszkótesben 16 kor., kapható füzetenként (a 60 fill.) és havi részletfizetésre is a kiadó-társulatnál, Révai Testvérek Irod. Intézet-Részvénytársaságnál, Budapest, VIII., Ul-lői-út 18. szám.

— Mikor lesznek képviselőválasztások? Ez a kérdés egyre jobban izgatja a kedélyeket. Némelyek azt mondják, hogy őszkor; mások, beavatottabbak szerint: már most júniusban. De oszlattassék fel a képviselőház bármikor, annyi már is kétségtelen, hogy ily nagyarányu, izgalmas képviselőválasztásunk rég nem volt, amióneke ez mutatkozik. De az is bizonyos hogy a „Budapest“ pol. napilap, mint a multban, ezuttal is ki fogja venni bő részét a választási háborúból. Am a „Budapest“ más tekintetben is folyton-folyvást azon igyekszik, hogy a magyar olvasóközönség páratlanul álló rokonszenve, amely negyedszázados pályafutásán anandóan dőn kísér, javábbra is megtartsa s öregbítse. Tagadhatlanul megbizható, élénk, jól szerkesztett 48-as újság. Vezércikkbeikt legtöbnyire orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferencz függetlenségi párt elnöke. Hírei frissek, tá carovata változatos; folyvást két érdek fesztő regényt közöl egyszerre. Vasárnaponként pedig „Uj-Budapest“ cím alatt humorisztikus mellékletet csatol a főlaphoz s e vicclap megfejtői közt, a jutalomkönyveken felül, még egy-egy Jásziv-sorsjegyet sorol ki. Ha még tudjuk, hogy a „Budapest“ minden rendes előfizetője minden újévkor egy díszes naptárt kap egészen ingyen, — ugy nem csodálkozunk, rajta hogy a „Budapest“ a legolvasottabb és a legelérjedtebb napilapja hazánkknak. — Előfizetési árak: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona, egy hónapra 2 korona. Nutatványszámokat kívánatra bárki ingyen kaphat. A megrendelések, előfizetések a „Budapest“ kiadóhivatalához, Budapest, IV., Sarkantus utca 3. sz. a intézendők.

— Komoly irány, könnyed szellem, há-tározott nemzeti törekvés jellemzi a „Magyarország“ politikai napilapot. Nem hajlong ide-oda, nem úzérkedik politikai m ggyőződéssel egyenes és nyílt, mint a magyar ember lelke, azért fért annyira közel a magyar nemzet szívéhez. A „Ma-

gyarország“ a magyar hírlapirodalomban páratlan előhaladást tett. A művelt magyar társadalom befogadta, megkedvelte és nagyra nevelte, úgy hogy ma már a „Magyarország“ a legelérjedtebb és legolvasottabb lapja a magyar közönségnek. A „Magyarország“ valósággal irányt szab, és egyesíti maga köré a művelt magyar társadalmat. Bartha Miklós az ő páratlanul ragyogó tollával megragadta az elméket úgy hogy politikai és társadalmi különbség nélkül mindenki meghajlik az ő tollának szépsége és varázsereje előtt. A „Magyarország“ minden sorában komoly és emelkedett, nem hódol a modern léhaságoknak, de eleven, gyors és szórakoztató. Azért kedvelt lapja a magyar családoknak. A „Magyarország“ főszerkesztője Holló Lajos országgy. képviselő, felelős szerkesztője Lovász Márton, a közgazdasági rész szerkesztője Lázár Pál műegyetemi tanár, kívülök közéletünk és iróink kitünőségeinek egész sorozata tartozik a „Magyarország“ kötelékéhez. Így dr. Baross János, Móra István, ifju Lónyay Sándorné, Gömbösné Galamb Margit, Vértessy Arnold és a régi új író-nemzedék sok más jeles tagja. A „Magyarország“ előállítási módja a modern technikai haladásnak igazi példaképe. Bécsesvel, Berlinnel és az ország nagyobb városaival, direkt telefon-összeköttetéseket tart fenn, híreit és tudósításait a leggyorsabban és a legalaposabb forrásokból meríti. Ez teszi lehetővé, hogy a „Magyarország“ a többi lapokat egy nappal megelőzi. A „Magyarország“ reggel már az ország legutólabbi részeiben is ott van. Hozza a kimerítő országgyűlést, a bel és külföldi tődszei tudósításokat, kitünő regényeket, tárcákat, stb. stb. A „Magyarország“ előfizetési ára egy évre 14 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.

egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetési pénzek postautalványon a „Magyarország“ kiadó-hivatalába Budapest, küldendők.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Arpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

HIRDETÉSEK

Nem közönséges borostyán vagy borszeszlakk, hanem könnyen illő készítmény szép fényvel, erős elfedő hatással és gyors száradással. A padló kiválóan elegáns külsőt nyer.

Uj Nagyszerű Uj máz padlóra, falakra, bu-torokra, stb.

„EOLIN-LAKK“

törvényileg védve.

Befödi a régebbi fényezéseket, kapható 5 féle színben.

Azonnal szárad, szagtalan.

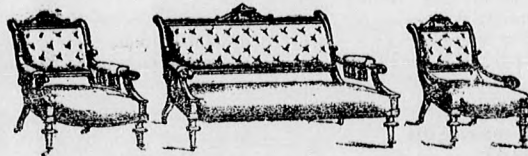
Szín és fény egy behuzással.

Tartósság szavatolva.

Zomborban: **Paracetich Károlynál**
Deák Ferencz-körút 205

Miután többféle butordarabot véglegesen felosztalom, be-szerzési áron adom, u m.:

Barokk- és ó-német stílusban **hálószobák, credencsek, asztalok, trumeau-tükrök, székek, teljes**

BEFELMUTATÁSOK
SZALON

garnitúrák, Consolok, függönyök, ágyterítők, egyes ágyak, szekrények, író-asztal (malt és fényezett.)

Továbbá szándékom

üzlettem átalakítása

miatt, **porcellán, üveg, lámpák, China-ezüst** és **nikl-asztalkákat** igen olcsó árak mellett eladni.

Kérem a nagyérdemű közönség becses látogatását.

Tisztelettel

SCHERER FERENCZ,

ZOMBORBAN.

KELETI J.
orthopäediai ●●●
●●● müintézete

BUDAPEST,
IV. Koronahéczeg-u. 17.

Szakavatott orthopäed specialista vezetése alatt jutányos ár és jóállás mellett készül: orthopäediai fűzőket hátgerincoszlop elferdülések gyógykezelésére, Hessing-rendszerű járó és támogató izületi, csipőizületi és rheumatismus által okozott bántalmak gyógykezelésére, egyenestartókat és fűzőket, plastikai légpárnázással ferde testtartás megváltozására, műlábakat, műkezeket, ha-kötőket, gőresérharisnyákat. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küld.

Jávitások jutányos ár mellett eszközöltetnek.

Rechnitz József táncintézete

ZOMBORBAN,

a Vadászkürt szálló nagytermében.

Engedélyezett

akadémiai képzőintézet, esztetikai testgyakorlat, tánc- és illemtan-tanítására. (Elsőrangú intézet.)

Van szerencsém a mélyen tisztelt és érdekelt közönségnek b. tudomására hozni, hogy

táncintézetemet

Zomborban, a Vadászkürt szálló nagytermében folyó 1901. évi július hó 1-én megnyitom.

Azon körülmény, hogy 2 évi itlműködés alatt a m. t. közönség bizalmát kiérdemeli szerencsés voltam, remélnem engedni, hogy Zombor város művelt közönsége a most megnyitandó tanfolyamokban is nagyrabecsült parttyóságában részesíteni sziveskedjen, a mely reményben maradok

kiváló tisztelettel

RECHNITZ JÓZSEF

okl. táncztanító.

Több nyilván. tanintézetnek all. táncztanára.

Bővebbet ideérkezésemkor.

Hirdetmény.

Legjobb minőségű fűszer, esemege és gyarmatarúk, déli gyümölcsök: külföldi bel- és külföldi török, valódi prágai sonkák és nagyszabedni szalami; legjobb minőségű aixi olaj, Lecer és gépolajok, templomi és asztali gyertyák minden minőségben; Fürt-féle szalon csokoládé, dessert cukorkákban nagy választék; mindennemű kávéfajok, magyar, olasz, japán és Rangon rizsek, bel és külföldi ásványvizek; valódi francia Chuard csokoládé és cacao; valódi fejedelmi Jamaika és Cuba rumok; legfinomabb minőségű kínai és orosz théak; magyar és francia borok, pezsgők és cognac; bel és külföldi likőrök; saját töltésű jó minőségű asztali borok olcsón és pontos kiszolgálás mellett kapható.

Parsetich Károly

fűszer- és esemegekereskedésben
ZOMBOR, Deák Ferencz-kürt (Korzó.)

Nagy: Mondd csak kérlek Balog, veled magadnak már osztálysorsjegyet?
Balog: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésebb főáruda.
Nagy: A legszerencsésebb főáruda

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat!

Balog: Mi az a „jutalomdíj“?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyereség

600.000

korona. Én ebben a főárában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a húzas után azonnal lakáson van a húzasi jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályú sorsjegyeknek?

Nagy: $\frac{1}{2}$ sorsjegy 12.— kor $\frac{1}{4}$ sorsjegy 6.— kor. $\frac{1}{8}$ sorsjegy 3.— kor. $\frac{1}{16}$ sorsjegy 1.50 kor.

Balog: De hogy rendeljem meg a sorsjegyet?

Nagy: Veszel egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi számok közül egyet vagy többet és megírod, hogy küldjék utánvéttel a címre. Ha a pénz postautalványon előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod a címeted és a számod, a melyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.

Balog: Akkor sietek, azonnal írok és rendelék egy szerencsés számot

Bihari Ede

főelárusítónál

Budapest, Városház-utca 14.

Számjegyzék:

98407 $\frac{1}{4}$	14223 $\frac{1}{8}$	53426 $\frac{1}{8}$	43223 $\frac{1}{2}$	23691 $\frac{1}{4}$
82361 $\frac{1}{4}$	69667 $\frac{1}{8}$	34216 $\frac{1}{8}$	57864 $\frac{1}{4}$	23516 $\frac{1}{4}$
95607 $\frac{1}{8}$	80503 $\frac{1}{2}$	82328 $\frac{1}{4}$	28738 $\frac{1}{4}$	25804 $\frac{1}{4}$

Népszerűsége és fölülmulhatatlan, hatásában hibátlan.

Világzik, kivétel minden országba.

Chief Office 48, Brixton-Road, London S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s világszerte díesért és legkeresettebb házi szerek.

Thierry A. balzsam-csöppei.

Föfülmulhatatlan mindenemű mell-, tüdő-, máj-, gyomor-bajok s minden belső bajok ellen. Kivülről a legkisebb

SEB-GYÓGYSZER.

Valódi csak a minden művel államokban telemlített zöld Nonnenschutzmärke és: Alleila echt (egyedül valódi) firmával ellátott olomba préselt dugasszaj. Évi gyártmány — bizonyítható — 6 millió üveg Póslával franco 12 kis, vagy 6 dupla-üveg 4 korona. Próbátüveg, prospectus és minden országban levő raktárak jegyzékével 1 korona 20 fillér. Szetküldés csak az ár előleges beküldés mellett.

Thierry A. Centifolien-Salbe (kenőcs)

(csodákegés elmevezéssel) eddig elérhetetlen felszívó- és gyógyerővel! Leggyakrabban fölöslegessé teszi a műtéteket. Ezzel a kenőccsel egy 14 esztendő, gyógyíthatatlannak tartott csontszű, ujólag még egy 22 esztendő, öreg, nehéz, ráknemű ba is meggyógyított! Fertőtlenítőleg hat, gyorsan enyhítő, hűsítő és teljes gyógyítást biztosít gyulladások és mindenféle sebeknél. Gyors puhítással és ciosztatással hat és bármily mélyre behatol idegen anyagokat biztosan eltávolít. Egy tégely franco 1 korona 80 fillér: csakis az összeg előleges beküldése mellett. Nagyobb megrendelésnél olcsóbb. Kimutatható évi előállítás 100.000 tégely. Mindkét szerrel egész levelettara az elismerésnek és díesértéknek a világ minden országaiból van fölhalmozva. Ovakodjunk az utazásoktól és ügyeljünk a tégelyre égetett czégre; Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry. A hol raktár nincs, ott ne engedje magát senki sem a hamisítványok, vagy állítólagos egyenértékű készítmények megvételére rábeszéltetni, hanem rendelje meg közvetlenül e címzés alatt:

Thierry A. gyógyszer. gyára Pragada. (Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

(A es. & k. osztrák állami tisztviselők szövet-szövetek szállítója,
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

MIÉRT

van annyi utáztat?

MERT

a valódi **EISENSTÄDTER** féle
Linoleum padló-zománc
a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel
a legjobb és legtartósabb puha pad-
lóknak és konyhabutoroknak bemá-
zolására.

Bejegyzett **Az Eisenstädter-féle****Linoleum padló-zománc**

egy óra alatt keményre
szárad, bámulatos szép
fényvel bír és tartós-
ság tekintetében eddig
fölmúlhatatlan. Nagy
elterjedtségénél fogva kü-
lönböző hasonhangzásu
nevek alatt értéktelen
utáztatokat hoznak forga-
lomba, miért is kérjen
mindenki kizárólag
csak Eisenstädter-féle
„Linoleum padló-zománcot“.

Védjegy
„Vaslovag“a törv. b. egyezett Vaslovag védjeggyel.
EISENSTÄDTER tesvérek

lakk- és festékgyára.

Kapható egyedül Zomborban:
WEIDINGER A. és ZS.A Corsón lévő **Reiter-féle** házban
irodának alkalmas két**udvari szobából**álló helyiség **május 1-től** butorozva,
vagy anélkül **kiadó.****Bővebbet a házban.****PSERHOFER J.****vértisztító labdaccai**évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a
páratlan házigyógy-zer hiányzik.E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek meléz
emésztésnek s duzzulásnak következményei, mint pld. zavar az epekeringésben,
májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb. stb.Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vér-zegeynység esetei-
ben s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkór stb. E vértisztító
labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyön-
gélb szervezettel bíró gyének, sőt gyermekek is bátran használhatják1 doboz, mely 15 labdacsból áll **21 kr.** — 1 tekercs, mely 6 doboz 1 ft 05 kr. A pénz
előzetes beküldése után **bérmertve: 1 tekercs 1 ft 25 kr. — 2 tekercs 2 ft 30**
kr. — 3 tekercs 3 ft 35 kr. — 10 tekercs 9 ft 20 kr.**Használati utasítás mellékelve.**

Egyedül készítő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszertára**BÉCS, I. Singerstrasse 15.**Elterjedtségükénél fogva e labdacso a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt
utáztatnak, tehát mindenki csak **PSERHOFER** féle vértisztító labdacsokat
kérjen, és csak azok valódiak, a melyek dobozaiknak fedelén piros színben
„PSERHOFER“ kitérása látható.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több
mint 30 év óta megbízható bedörzselésül alkál-
mazatik közzvényél, oszónál és meghűléseknél.**Intés.** Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor
mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“
védjegyre és a „Richter“ cégjegyzőre.80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván
minden gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Buda-
pesten.Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.**5 fillér**egy levelező lap díja. Tessék ezt a kö-
vetkező címre elküldeni: **Franz Reh-
wald Söhne, Wien, II/8.** erre
kap ön olcsó és elegáns**szövet-mintákat**

ingyen és bérmertve.

NINCS PORTO!

Hogy minden konkurencziának elejét vegye, küld a

monarchia legnagyobb confectió- és divatáruháza

Ludwig ZWIEBACK & Bruder* * * * * **Wien, VI/2, Mariahilferstrasse 111,** * * * * *

az elismert versenynélküli olcsóság és a rendkívül kitűnő árak daczára minden megrendelést, mely

10 koronát

meghaladja, Ausztria-Magyarország, Bosznia- és Herzegovina belsejében

bérmertve.Teljesen **bérmertve** küldetnek tehát katalógusaink és mintaküldeményeink szerint, valamennyi áruink, min
confectió, toilettek, kalapok, szövetek, szőnyegek, vásznak stb., ha a megrendelés **10 kor.** meghaladja
Látványos mintaküldemények és divatszövetek a legutolsó újdonságokról ingyen és bérmertve.

A „KRISTÁLY” Szt. Lukásfürdői
 hegyiforrás nagy mélységből
 fakadó, állandó összetételű,
 igen tisztá, calcium- és mag-
 nesium-hydrocarbonatos
 ásványviznek minőségítendő.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva, A leg-
 izletesebb és legelősebb ásványviz. Kapható
 minden jobb fűszerkereskedésben és vendég-
 lőben.”

**KOACYAC ÉS
CEMENTŐSŐVEK**

WALLA JÓZSEF

Mozaiik
 és
Cement-árnygyára
BUDAPEST,
 Rottenhiller-utca 13.

Granit-terrace,
 Betonirozdások,
 Medencék,
 Osztorudásók,
 Székáruak,
 Jászolok,
 Fügence falburkolati
 lapok,
 Aszfalt-tető és elszige-
 telő lemezek.

Koramit-lap,
 Mozaiik-lap a la Met-
 loch,
 Műanyag Mozaiik-lap,
 Cement-lap,
 Mennyezet-műdászóvet,
 Tűzálló téglák,
 Portland Cement,
 Roman Cement,
 Terracotta-árnyok.

Honi és prágai keztyűk gyári-raktára.

PÁRISI ÁRUHÁZ.

A mélyen tisztelt vevőközönségnek szives figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre most érkezett

NŐI KEELMÉKET.

Tuna Gusztáv.

A király-vászon-vállalat egyedüli raktára.

Ujdonság napernyők és antokákban.

MÜHLE -féle **MAGVAK,** **NÖVÉNYEK** és **FAK**
 mindenütt kiterjedően tenyésznek. — Tessék az 1901. évi főárjegyzéket hozatni, melyet ingyen és bérmentve küld
Mühle Vilmos, cs. és kir. udvari szállító **Temesvár.**

